

Aan de vaste Tweede Kamercommissie VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
E cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 10 april 2019
Kenmerk: 19-048
Onderwerp: AO Misstanden in jeugdzorginstellingen 17 april 2019
Contact: Mirjam Drost; E mirjam.drost@wijzjnimind.nl ; M 0619973092

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

Woensdag 17 april aanstaande spreekt u opnieuw over de misstanden in jeugdzorginstellingen. Met deze brief vraagt MIND nogmaals aandacht voor de ernstige situatie die is ontstaan. De brief die we u voor het debat van 13 februari jl. stuurden is nog steeds actueel, en sturen we opnieuw mee.

De toezeggingen die minister de Jonge tijdens het debat van 13 februari jl. waren buitengewoon teleurstellend omdat er niks concreets is toegezegd, behalve nieuwe plannen en onderzoek. Er is concreet niks toegezegd op het gebied van:

- **Het inzichtelijk maken van de wachttijden. Er ontbreekt nog steeds een overzicht per soort aandoening (op lokaal, regionaal niveau en landelijk niveau), waardoor het voor ouders en kinderen onmogelijk is om passende zorg te vinden. Terwijl dit voor de volwassenen ggz gewoon beschikbaar is (www.kiezenindeggz.nl).**
- **Verbetering van de doorzettingsmacht bij complexe problematiek. Deze is (nog) niet bereikbaar voor jongeren en ouders en werkt nog onvoldoende op individueel casuïstiek niveau (volgens het rapport van de IGJ van januari 2019).**
- **Verbetering van de nu slechte toegang en triage.**
- **Het creëren van passend aanbod voor kinderen met complexe ggz-problematiek.**
- **Toegang tot de jeugd-ggz in de toekomst. Het capaciteitsorgaan blijkt onvoldoende data te hebben om te kunnen beoordelen of in de toekomst meer psychologen en psychiaters moeten worden opgeleid.**
- **Er is geen Actieplan Wachtlijsten met maatregelen om de wachtlijsten terug te dringen, terwijl deze er wel is in de volwassenen ggz.**

Sinds de inwerkingtreding van de Jeugdwet werden de problemen met betrekking tot de beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp verklaard door de stelselwijzigingen en de bezuinigingen. Maar ruim vier jaar na dato is er nog weinig veranderd.

Op 6 maart jl. bracht Defence for Children nog het rapport uit “De toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen in zorginstellingen voor kinderen”. MIND onderschrijft de conclusies en aanbevelingen uit het

rapport¹. We vinden het gebruik van isoleerruimtes onacceptabel, zeker als het gaat om kinderen en jongeren. Daarom pleiten we, net als minister De Jonge, voor een verbod op de isoleercel voor kinderen. Op dit moment ontbreekt het echter aan goede regelgeving voor de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (de IGJ) om het verbod op de isoleercel te handhaven. We zijn van mening dat de ministerie van VWS dit mogelijk moet maken. Bovendien ontbreekt het ook aan transparantie over vrijheidsbeperkende maatregelen, waardoor er geen inzicht is in de mate van dwang en drang zoals die wordt toegepast door zorgaanbieders. Daarom is er heel snel een wettelijke registratieplicht nodig. Naast het feit dat MIND ziet dat het verwarrend is voor het personeel dat er op hetzelfde terrein kinderen verblijven met verschillende soorten 'titels' (machtigingen open of gesloten, zowel in de jeugdhulp als jeugd-ggz), constateren wij ook dat de zorg die geboden wordt aan jongeren met psychische problematiek vaak helemaal niet passend is.

De Kinderombudsman bracht onlangs ook een rapport uit over het ontbreken van passende zorg voor jongeren met complexe problematiek, en schreef een duidelijke brief aan minister De Jonge². Jongeren met bijvoorbeeld een eetstoornis en een ernstig onderliggend trauma zijn van hun zorg afhankelijk van verschillende instellingen, die bovendien vaak ook helemaal niet gecontracteerd zijn door de gemeente. Binnen de regio ontbreekt bovendien het overzicht welke instellingen nog ruimte hebben om deze jongeren te helpen want er is geen overzicht van de wachtlijsten in de regio. En als ze 18 worden begint het circus opnieuw, als er geen verlengde jeugdhulp is en zij met de Zorgverzekeringswet te maken krijgen. Om dit proces te doorbreken is MIND op alle fronten, ook binnen de verschillende directies van VWS in gesprek over een effectieve inzet van doorzettingsmacht.

Doorzettingsmacht moet bereikbaar zijn voor mensen met psychische aandoeningen (patiënten, naasten) die hopeloos vastlopen in het zoeken naar passende zorg, ondersteuning, onderwijs en niet enkel voor gemeenten en professionals. De doorzettingsmacht moet een pro actieve houding hebben in het creëren van passend aanbod als dit er niet is. Hiervoor verwijzen we nogmaals naar het rapport van de IGJ van januari 2019. Uit het onderzoek bleek: daar waar de doorzettingsmacht buiten kaders durft te handelen en doen, ontstaan passende oplossingen.

We vertrouwen op uw kritische inbreng tijdens het debat.

Als u vragen heeft of met ons wilt afstemmen, neem gerust contact op.

Met vriendelijke groet,

Mr M.W.E. Tusschenbroek
Teammanager Beleid

¹ <https://mindplatform.nl/nieuws/reactie-mind-op-rapport-defence-for-children>

² <https://www.dekinderombudsman.nl/92/ouders-professionals/publicaties/inspanningen-jeugdhulp-hebben-nog-te-weinig-effect-op-kwetsbare-kinderen/?id=843>